

Warszawa, 2006-09-12

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

DPZN-WSW-1820-DK-311/06

SECRETARIA
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 14.09.2006
nr 6578 podpis.....

**Pan
Bogdan Borusewicz**
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Senatorski Roman Ludwiczuk

w odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Romana Ludwiczuka złożone podczas 17-tego posiedzenia Senatu RP w dniu 25 sierpnia 2006 r., skierowane do Pana Romana Giertycha Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Edukacji Narodowej w sprawie skutków zastosowania art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 2000 r. (Dz. U. Nr 19, poz. 239 ze zm.), pozwolę sobie przedstawić następujące wyjaśnienia:

1. Z dniem 6 kwietnia 2000 r. wprowadzony został system awansu zawodowego powiązany z zasadami zatrudnienia i wynagradzania nauczycieli, jako kluczowy element reformy edukacji. Wszyscy nauczyciele zatrudnieni w tym dniu w szkole (placówce) otrzymali z mocy prawa określony stopień awansu, uzależniony przede wszystkim od formy zatrudnienia. W szczególności nauczyciele zatrudnieni na podstawie mianowania uzyskali z mocy prawa stopień nauczyciela mianowanego na podstawie przepisu art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 2000 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 19, poz. 239 ze zm.). W przepisie tym zastrzeżono, że z nauczycielami zatrudnionymi na podstawie mianowania, którzy nie posiadają wymaganych kwalifikacji, stosunek pracy wygasa z dniem 31 sierpnia 2006 r., o ile wcześniej nauczyciele ci nie uzupełnią kwalifikacji lub nie zostanie z nimi rozwiązany stosunek pracy w odrębnym trybie.

Na podstawie art. 27 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty, ustawy - Przepisy wprowadzające reformę ustroju szkolnego, ustawy - Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 111, poz. 1194 ze zm.) z dniem wejścia w życie tej ustawy, tj. z dniem 21 października 2001 r., stopień nauczyciela mianowanego otrzymali z mocy prawa ci nauczyciele, którzy byli zatrudnieni na podstawie mianowania przed dniem wejścia w życie ww. ustawy z dnia 18 lutego 2000 r. zgodnie z kwalifikacjami, jednak w tym dniu byli zatrudnieni w szkole na stanowisku, do którego zajmowania nie posiadali wymaganych kwalifikacji. W tym przepisie także zastrzeżono, że w przypadku nie

uzupełnienia kwalifikacji stosunek pracy tych nauczycieli wygaśnie z dniem 31 sierpnia 2006 r.

Jak wynika z powołanych wyżej przepisów, ustawodawca, konsekwentnie i celowo, w sposób szczególny usytuował w nowym systemie awansu zawodowego nauczycieli zatrudnionych na podstawie mianowania na gruncie dotychczasowych przepisów, nadając im z mocy prawa stopień nauczyciela mianowanego.

Równocześnie z uwagi na to, że bezspornie jakość edukacji zależy od kwalifikacji kadry pedagogicznej, nauczyciele niespełniający wymagań kwalifikacyjnych zobligowani zostali ww. przepisami ustaw do uzupełnienia wymaganych kwalifikacji pod rygorem wygaśnięcia stosunku pracy z dniem 31 sierpnia 2006 r.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r., Nr 97, poz. 674) stanowisko nauczyciela może zajmować osoba, która posiada wyższe wykształcenie z odpowiednim przygotowaniem pedagogicznym lub ukończyła zakład kształcenia nauczycieli i podejmuje pracę na stanowisku, do którego są to wystarczające kwalifikacje. Szczegółowe kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w poszczególnych typach szkół i placówek określa obecnie rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 10 września 2002 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 155, poz. 1288), a poprzednio – rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 października 1991 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia (Dz. U. Nr 98, poz. 433 ze zm.).

Pragnę zaznaczyć, iż Ministerstwo Edukacji Narodowej nie dysponuje obecnie danymi dotyczącymi liczby nauczycieli, których stosunek pracy wygaś z dniem 31 sierpnia 2006 r. Ustalenie tej liczby będzie możliwe po otrzymaniu informacji zwrotnych z badania statystycznego EN-3 „Sprawozdanie o stanie zatrudnienia w dniu 10 września 2006 r.”

Odnosząc się do kwestii zatrudnienia nauczycieli, którzy nie posiadają wymaganych kwalifikacji, pragnę podkreślić, iż przepisy ustawy – Karta Nauczyciela dopuszczają możliwość zatrudnienia na stanowisku nauczyciela osoby niespełniającej wymagań kwalifikacyjnych, jednakże może mieć to miejsce tylko w wyjątkowych sytuacjach, w przypadku zaistnienia potrzeby wynikającej z organizacji nauczania lub zastępstwa nieobecnego nauczyciela, jeżeli nie ma możliwości zatrudnienia osoby posiadającej wymagane kwalifikacje. Decyzję w tej sprawie podejmuje dyrektor szkoły, który na zatrudnienie nauczyciela nieposiadającego wymaganych kwalifikacji musi uzyskać zgodę organu sprawującego nadzór pedagogiczny (art. 10 ust. 9 ustawy – Karta Nauczyciela).

2. Wprowadzając w 2000 roku nowy system wynagradzania, ustanowiono przepisy przejściowe, celem ochrony nauczycieli, których wykształcenie nie spełniało wówczas obowiązujących standardów. Najpierw zatem w § 8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 maja 2000 r. w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli (...) – Dz. U. Nr 39, poz. 455 ze zm., a następnie w § 11 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2005 r. w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych

warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy (Dz. U. z 2005 r. Nr 22, poz. 181 ze zm.) przesądzono, iż nauczycielom legitymującym się jedynie nieistniejącymi już w 2000 r. dwuletnimi formami kształcenia, jak studium nauczycielskie (wychowania przedszkolnego, nauczania początkowego) lub pedagogiczne studium techniczne, do dnia 31 sierpnia 2006 r. będzie się ustalać identyczne stawki płacowe wynagrodzenia zasadniczego, jak nauczycielom legitymującym się tytułem licencjata bez przygotowania pedagogicznego, lub dyplomem ukończenia trzyletniego kolegium nauczycielskiego.

Ustanowiono więc aż sześcioletni okres przejściowy na uzupełnienie kwalifikacji, bez negatywnych konsekwencji finansowych.

Pragnę podkreślić, że w świetle przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 10 września 2002 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 155, poz. 1288 ze zm.) osoby legitymujące się dyplomem ukończenia zakładu kształcenia nauczycieli, w tym: studium nauczycielskiego, studium wychowania przedszkolnego, studium nauczania początkowego i pedagogicznego studium technicznego, posiadają kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela, odpowiednio w przedszkolu i szkole podstawowej, jeśli ukończona przez te osoby specjalność kształcenia jest zgodna z nauczaniem przedmiotem lub rodzajem prowadzonych zajęć. W przypadku osób, które ukończyły zakład kształcenia nauczycieli w specjalności innej niż nauczany przedmiot lub rodzaj prowadzonych zajęć, wymagane jest ukończenie kursu kwalifikacyjnego z zakresu nauczanego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć.

Z danych zebranych w ramach Systemu Informacji Oświatowej wynika, iż liczba nauczycieli legitymujących się dyplomami ukończenia ww. form kształcenia kształtuje się na poziomie 14 606 etatów. Grupa ta stanowi zaledwie 2,4% wszystkich nauczycieli.

Odnosząc się szczegółowo do kwestii zmiany z dniem 1 września 2006 r. stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli legitymujących się dyplomem ukończenia studium nauczycielskiego (wychowania przedszkolnego, nauczania początkowego) oraz pedagogicznego studium technicznego, należy przede wszystkim zauważyć, że te formy kształcenia już w 1992 roku zostały zniesione i zastąpione kolegiami nauczycielskimi (rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 5 marca 1992 r. w sprawie zakładów kształcenia nauczycieli – Dz. U. Nr 26, poz. 115 z późn. zm.). Podstawową przesłanką, która zadecydowała o takim rozstrzygnięciu był niewystarczający – w ocenie organów nadzoru pedagogicznego – poziom realizowanego w tych placówkach kształcenia ogólnego nauczycieli, mimo iż równocześnie wysoko oceniano poziom kształcenia praktycznego (metodycznego). W celu podniesienia jakości kształcenia nauczycieli, cykl kształcenia w nowo powołanych zakładach kształcenia nauczycieli – kolegiach nauczycielskich – wydłużono o 1 rok i równocześnie wprowadzono wymóg zapewnienia im opieki naukowej i dydaktycznej ze strony uczelni kształcącej nauczycieli.

Pozwolę sobie zauważyć, że wskazany sześcioletni okres na uzupełnienie kwalifikacji był wystarczająco długi. Jeżeli w tym okresie nauczyciel legitymujący się dyplomem studium wychowania przedszkolnego ukończyłby np. trzyletnie studia licencjackie, z dniem 31 sierpnia 2006 r. nie tylko nie zostałby przeseregowany do niższej grupy, ale uzyskałby podwyżkę. Według stawek obecnie obowiązujących dla nauczyciela mianowanego, od dnia

uzyskania dyplomu licencjata byłaby to dodatkowa comiesięczna podwyżka (ponad waloryzację) w wysokości 205 zł., a po dniu 31 sierpnia 2006 r. - 423 zł.

Pragnę podkreślić, że w myśl art. 12 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela nauczyciel jest obowiązany podnosić swą wiedzę ogólną i zawodową. Równocześnie przepis art. 68 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela gwarantuje nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć otrzymanie płatnego urlopu dla dalszego kształcenia oraz innych ulg i świadczeń związanych z tym kształceniem.

Przedstawiając powyższe informacje pozwalam sobie uprzejmie prosić Pana Marszałka o ich przyjęcie.

E. Jędrzejewska
w/z MINISTRA
SEKRETARZ STANU
Stawomir Kłosowski
Stawomir Kłosowski